

Omya Hustadmarmor AS
avd Seljeli dolomitt
Sjøveien 69
6440 ELNESVÅGEN

Saksbehandler: Hege Rasmussen
e-post: fmnohra@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 56
Vår ref: 2013/8215
Deres ref:
Vår dato: 10.12.2013
Deres dato:
Arkivkode: 461.3

Tilsyn ved Seljeli dolomittbrudd – rapport og pålegg om redegjørelse – vedtak om gebyr

Vi viser til tilsyn gjennomført ved Seljeli dolomittbrudd 4. desember 2013.

VEDTAK

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 49 bes Omya Hustadmarmor avd Seljeli om å redegjøre skriftlig til Fylkesmannen for de tiltak som er gjennomført for å rette opp registrerte avvik **innen 24. januar 2014**. Hvis ikke avvikene da er rettet opp, må redegjørelsen inneholde en tidfestet, forpliktende plan for hvordan disse skal rettes opp.*

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 11 og 18 bes Omya Hustadmarmor avd Seljeli søke om endring av utslippstillatelsen av 1.6.1993 **innen 30. april 2014**.*

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristene som er satt kan det bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt. Et vedtak om tvangsmulkt vil fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73.

Med medhold i forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) § 39-6 vil det kreves inn gebyr for kontrollen på 11 700,-.

Under tilsynet ble følgende avvik påvist:

Avvik 1 Internkontrollsystemet har mangler med hensyn på ytre miljø

Avvik 2 Det er mangler i håndteringen av farlig avfall

Avvik 3 Dieseltank er ikke tilstrekkelig sikret mot fare for forurensning

Avvik 4 Alle kravene i utslippstillatelsen er ikke oppfylt

Det er også registrert en anmerkning.

BAKGRUNN

Tilsynet var en del av Fylkesmannens rutinemessige oppfølging av konsesjonsbelagte virksomheter der vi er forurensningsmyndighet. Hensikten med kontrollen var å fastslå om virksomheten overholder kravene som er angitt i gjeldende lovverk samt i utslippstillatelsen. Kontrollen er ikke en total gjennomgang av organisasjonen, men en stikkprøvekontroll på utvalgte tema.

Avvik betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Anmerkning er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var:

- Utslippstillatelse for Seljeli dolomitt datert 1.6.1993
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall, av 13.3.1981 med tilhørende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester, av 11.6.1976 med tilhørende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, av 6.12.1996

GJENNOMFØRING

Tilsynet ble gjennomført ved Seljeli dolomittbrudd 4.12.2013. Deltakere ved tilsynet var Johnny Hjørtland (daglig leder, 3H-Stein og Fjell) og Arvid Pettersen (gruveingeniør, Hammerfall Dolomitt). Fra Fylkesmannen deltok Hege Rasmussen (tilsynsleder) og Anette Pettersen.

Det ble først gjennomført en samtale der virksomheten ble bedt om å svare på en del spørsmål knyttet til oppfølgingen av aktuelt regelverk. Det ble også foretatt en befaring på anlegget. Til slutt ble det gitt en kort muntlig redegjørelse over registrerte funn, og informasjon om videre oppfølging av saken.

De temaene som ble tatt opp ved tilsynet var vilkår i utslippstillatelsen, kjemikalie- og avfallshåndtering. Internkontroll ble berørt i sammenhengen med disse temaene uten at det ble gått nærmere inn på internkontrollsystemet som helhet.

REGISTRERTE AVVIK OG ANMERKNINGER

Avvik 1 Internkontrollsystemet har mangler med hensyn på ytre miljø.

Avvik fra internkontrollforskriften § 5, 2. ledd

Begrunnelse

a. Avvikshåndtering

Det er ikke etablert rutiner for systematisk avviksregistrering. Ulike hendelser rapporteres muntlig til daglig leder, og hendelser av en viss størrelse tas med i driftsjournalen. Det finnes et avvikssystem for Hammerfall som er i bruk på anlegget i Sørfold, men dette er ikke tatt i bruk i Seljeli pga små og oversiktlige forhold her med bare fire ansatte.

At systemet baserer seg på muntlige tilbakemeldinger til daglig leder kan være tilfredsstillende. Da det er et krav i internkontrollforskriften at avvikssystemet skal være skriftlig dokumentert må det imidlertid foreligge en skriftlig rutine som beskriver dette, og alle typer hendelser må loggføres. Det må også fremgå av systemet hvordan hendelsene er fulgt opp.

Ulike typer mindre uhell, lekkasjer ol er det lett å ta hånd om der og da, og man tenker ikke på å rapportere det i avvikssystemet. Dermed er det lett at man går glipp av f eks uhensiktsmessig tilrettelegging, gjentatte/systematiske avvik osv som kanskje enkelt kunne vært forebygget dersom de hadde vært synliggjort i avviksrapporter. Det er derfor viktig at det er kultur i virksomheten for å være oppmerksom på disse tingene, og for å melde fra når man oppdager hendelser eller ser forbedringspotensial. Det er også viktig at dette er fokus på i ulike fora slik at alle ansatte har en felles forståelse for avvikshåndtering og miljøavvik.

b. Beredskapsplan

Det er ikke laget en plan for beredskap for å imøtekomme akutte hendelser. Det er laget en risikoanalyse der risikoforholdene ved anlegget er kartlagt. Dette er imidlertid ikke fulgt opp i videre beredskapsplanlegging. Den som er ansvarlig for driften har en plikt til å etablere en beredskap som står i rimelig forhold til den risikoen virksomheten representerer.

Selv om det er små og oversiktlige forhold på det aktuelle anlegget er det viktig at man har en plan for å imøtekomme akutte hendelser den dagen uhellet skulle være ute. Dette innebærer også at beredskap er et tema slik at alle ansatte vet hva som skal gjøres, hvor utstyr for å stanse og ta rede utslippet finnes, hvordan det skal brukes osv.

c. Rutiner for håndtering av farlig avfall

Det finnes ikke skriftlige rutiner for farlig avfall som angir konkret hvordan disse avfallsfraksjonene skal håndteres. Det er viktig at avfall som inneholder farlige stoffer tas hånd om på en forsvarlig måte for å sikre at disse stoffene ikke havner på avveie. Ulike typer farlig avfall kan også kreve spesielle oppsamlingsenheter eller lagerforhold (f eks reaktive stoffer). Det er derfor viktig at det beskrives hvordan de enkelte typene farlig avfall som oppstår skal håndteres.

Som ledd i arbeidet med forebygging av risiko og plikten til å ha forsvarlig håndtering av farlig avfall er det også forventet at en virksomhet skal ha oversikt over de typene farlig avfall som produseres og overslag over hvilke mengder man har i løpet av et år. Det må derfor gjøres en gjennomgang av de ulike prosessene i virksomheten og kartlegge hvilke avfallstyper som genereres fra disse, og om noen av disse skal klassifiseres som farlig avfall.

Avvik 2 Det er mangler i håndteringen av farlig avfall.

Avvik fra avfallsforskriften §§ 11-5 og 11-12

Begrunnelse

a. Sortering av farlig avfall

Oljetilsølte filler og -absorbent blir gjerne kastet sammen med oljefilter. Tomme spraybokser går ofte som restavfall.

For å sikre en forsvarlig sluttbehandling av farlig avfall og at farlige stoffer ikke havner på avveie er det viktig at de ulike typene farlig avfall sorteres for seg. Farlig avfall skal derfor sorteres i rene fraksjoner, og ikke blandes med andre typer farlig avfall eller ordinært avfall. Se også avvik 1 c.

Det ble observert ee-avfall (panelovn) i restavfallscontainer. Ee-avfall inneholder flere komponenter med farlige stoffer og utgjør dermed en miljøfare. Det er opparbeidet et godt retursystem for ee-avfall her i landet, og kasserte gjenstander kan leveres til alle avfallsselskap og forhandlere av tilsvarende produkter.

b. Merking av lagerområde/-beholdere for farlig avfall

Område eller beholdere for farlig avfall er ikke merket. For å sikre at farlig avfall sorteres riktig og sendes til riktig behandling skal det merkes slik at det går klart frem hvor de ulike avfallstypene skal kastes.

c. Dokumentasjon på levering av farlig avfall

Ikke alt farlig avfall er deklart. Selskapet har dermed ingen gyldig dokumentasjon på at alt farlig avfall er levert til godkjent avfallsmottaker.

Det ble forklart at det ved service på maskiner så kommer personell fra Volvo til anlegget i Seljeli, utfører service og tar med seg det avfallet dette generer. I slike tilfeller er det viktig at det foreligger en skriftlig avtale der det fremgår at serviceselskapet har ansvar for avfallshåndteringen.

Ved en gjennomgang av deklarasjoner ble det klart at de avfallstypene som er levert regelmessig er spillolje og oljefilter.

Batterier og lysstoffrør leveres som elektriskavfall. Dette er avfallstyper som kan klassifiseres i to kategorier – farlig avfall eller elektrisk-/elektronisk avfall (ee-avfall). For disse avfallstypene kan det være tilstrekkelig med en kvittering for levering, men bedriften kan velge å deklare de.

Avvik 3 Dieseltank er ikke sikret mot fare for forurensning.

Avvik fra produktkontrollen § 3 og forurensningsloven § 7, jf internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, pkt 6.

Begrunnelse

Det benyttes en 9 m³ overgrunns tank for diesel. Denne er av eldre dato og står plassert på grusdekke uten mulighet for oppsamling av søl. Den er heller ikke sikret mot påkjørsel.

Det er vedtatt et nytt kapittel 18 i forurensningsforskriften med regler om tanklagring. Dette kapitlet omfatter i utgangspunktet ikke denne tanken (petroleumsprodukt < 10 m³). Virksomheten har likevel et selvstendig ansvar for å ivareta risikoforhold og unngå fare for forurensning jf bestemmelsene som det er henvist til ovenfor. Dette innebærer at tanker/beholdere som kan utgjøre en forurensningsrisiko må plasseres slik at det er mulighet til å oppdage og ta rede på søl/lekkasjer.

Avvik 4 Alle kravene i utslippstillatelsen er ikke oppfylt.

Avvik fra utslippstillatelsen av 1.6.1993

Begrunnelse

Seljeli dolomittbrudd har en utslippstillatelse utarbeidet av Statens forurensingstilsyn i 1993. Forurensningsmyndighet for denne bransjen ble delegert til Fylkesmannen i 2005.

I utslippstillatelsen er det en rekke krav som ikke er oppfylt:

a. Utslipp til luft

Tiltak for å hindre støvflukt er delvis gjennomført ved at noe av utstyret er innbygget. Man unngår også transport til utskipingskaia på dager som vil gi økt støvplage.

b. Utslipp til vann

Det er for tiden ikke sedimentering av vann fra bruddområdet. Det er heller ikke montert oljeutskiller.

c. Støy

Det er ikke gjennomført spesielle støydempende tiltak. Steinknuseren står imidlertid dypt i terrenget og er dermed skjermet av omliggende terreng.

Pålegg om å søke om endret utslippstillatelse

Utslippstillatelsen henviser til en rekke forskrifter og krav som er utgått. Vi har også gått bort fra denne måten og stille tekniske krav. Det er mer hensiktsmessig å stille funksjonskrav, noe som også vil gi virksomheten større fleksibilitet i å imøtekomme miljøutfordringene og man blir ikke tvunget til å gjennomføre tiltak som kanskje har liten effekt.

Vi ser at miljølempene ved dolomittbruddet i Seljeli trolig er begrensede. Beliggenheten gjør at virksomheten ikke er til betydelig sjenanse for naboer. Støv- og støyproblematikk er i hovedsak relevant i forhold til arbeidsmiljø. Unntaket er transport mellom dolomittbruddet og utskipingskaia. Virksomheten har her en overenskomst med naboer som er utsatt om at man unngår transport på dager med værforhold som vil gi støving.

Da det ikke brukes vann ved boring produseres det ikke betydelige mengder prosessvann ved driften. Man vil imidlertid få overflateavrenning ved regn og snøsmelting.

Det ble også gitt uttrykk for fra driftsleders side at det var ønskelig med noe større fleksibilitet i forhold til driftstid for å kunne imøtekomme uforutsette hendelser på en bedre måte.

Vi anser derfor at det er behov for å oppdatere utslippstillatelsen for Seljeli dolomittbrudd. Vi ber om at det søkes om endring av utslippstillatelsen **innen 30.04.2014**.

Forhold som det må redegjøres for finner dere en oversikt over i forurensningsforskriften § 36-2. Punktene som er listet opp her beskrives så langt det passer.

Vi ber om at det redegjøres spesielt for støyforholdene ved at det utarbeides et støysonekart.

For øvrig viser vi til Miljødirektoratets veileder for søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for landbasert industri (TA-3006).

Anmerkning 1 Datablad/stoffkartotek er ikke oppdatert i forhold til lagrede kjemikalier.

Referanse: internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, pkt 6

Begrunnelse

Datablad for samtlige stoffer som er i bruk ved anlegget er oppbevart i papirform på kontoret og ved kjemikalielager. Her finnes det også datablad for stoffer som ikke er i bruk for øyeblikket. Et stoffkartotek skal være oppdatert i forhold til de stoffene som faktisk er i bruk ved anlegget. Vi har forståelse for at bedriften ønsker å ha oversikt over alle aktuelle produkter, men det bør også finnes en oversikt som gjenspeiler den faktiske lagerbeholdningen.

ANNET

Det hadde snødd kraftig i forkant av og under tilsynsbesøket. Det hadde også vært havari på et transportband, så det var ikke drift i bruddet dagen for tilsynet. Det var således noe vanskelig å danne seg et bilde av miljøpåvirkningene fra anlegget. Ut i fra beliggenheten og beskrivelse av driftsforholdene forventer vi imidlertid ikke alvorlige negative miljøkonsekvenser fra denne virksomheten.

Den største nærmiljøpåvirkningen fra denne typen anlegg er gjerne støv, støy og rystelser. Fylkesmannen har aldri mottatt klager fra naboer til dette anlegget.

Risikoforholdene med hensyn til faren for akutt utslipp av petroleumsprodukter kunne imidlertid vært bedre ivaretatt selv om mengdene som oppbevares er beskjedne.

Også tilretteleggingen for en god avfallshåndtering kunne vært bedre. Alt avfall plasseres nå i samme container der fat og beholdere for farlig avfall er plassert ved siden av restavfallsopsamlingen. Det sorteres ikke ut avfallsfraksjoner for gjenvinning. Så lenge det er snakk om ordinært avfall er ikke dette et regelbrudd, men med en stor andel av blant annet plast og metall vil det kunne være en merkbar økonomisk besparelse for bedriften å sortere i flere fraksjoner.

GEBYR

Fylkesmannen er pålagt å kreve inn gebyr ved tilsyn i henhold til *forskrift om begrensning av forurensning* (forurensningsforskriften) kapittel 39 *gebyr til statskassen for arbeid med tillatelse og kontroll etter forurensningsloven*. Gebyr for virksomheter med tillatelse fastsettes ut fra risikoklasse.

Seljeli dolomittbrudd er plassert i risikoklasse 3. Dette innebærer at virksomheten skal betale kr 11 700,- i gebyr for tilsynet, jf forurensningsforskriften § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse. Fylkesmannen vil oversende opplysninger om kontrollen til Miljødirektoratet, som vil stå for innkreving av gebyret.

SAKSOPPLYSNINGER OG KLAGEADGANG

Vi ber i første omgang om en redegjørelse for hvordan selskapet vil følge opp de avvikene og anmerkningene som er registrert. Vi gjør oppmerksom på at dersom vi finner det nødvendig kan det i vår videre oppfølging bli gitt pålegg om gjennomføring av tiltak.

Det gis en **frist på 14 dager** fra dette brevet er mottatt til å kommentere tilsynsrapporten. Etter denne fristen vil rapporten anses som endelig.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtaket som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

En eventuell klage på kontrollgebyr gis ikke oppsettende virkning. Gebyret må betales i henhold til ovenstående, og et eventuelt overskytende beløp vil refunderes fra Miljødirektoratet.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Hege Rasmussen
senioringeniør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.